

**WYTYCZNE NR 1
PREZESA URZĘDU LOTNICTWA CYWILNEGO**

z dnia 24 lutego 2021 r.

w sprawie określenia kryteriów małej i dużej organizacji w lotnictwie cywilnym

Na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 16 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2020 r. poz. 1970) ogłasza się, co następuje:

§ 1. W celu określenia małej i dużej organizacji w lotnictwie cywilnym w zakresie wielkości, rodzaju i stopnia złożoności prowadzonej działalności, zaleca się stosowanie niniejszych wytycznych.

§ 2. Użyte w wytycznych określenia oraz skróty oznaczają:

- 1) rozporządzenie (UE) nr 2018/1139 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE i 2014/53/UE, a także uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 552/2004 i (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 (Dz. Urz. UE L 212 z 22.08.2018, str. 1);
- 2) rozporządzenie (UE) nr 1178/2011 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE L 311 z 25.11.2011, str. 1, z późn. zm.);
- 3) rozporządzenie (UE) nr 965/2012 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 965/2012 z dnia 5 października 2012 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do operacji lotniczych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE L 296 z 25.10.2012, str. 1, z późn. zm.);
- 4) rozporządzenie (UE) nr 2017/373 – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/373 z dnia 1 marca 2017 r. ustanawiające wspólne wymagania dotyczące instytucji zapewniających zarządzanie ruchem lotniczym/służby żeglugi powietrznej i inne funkcje sieciowe zarządzania ruchem lotniczym oraz nadzoru nad nimi, uchylające rozporządzenie (WE) nr 482/2008, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 1034/2011, (UE) nr 1035/2011 i (UE) 2016/1377 oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 677/2011 (Dz. Urz. UE L 62 z 08.03.2017, str. 1, z późn. zm.);
- 5) rozporządzenie (UE) nr 2015/340 – rozporządzenie Komisji (UE) 2015/340 z dnia 20 lutego 2015 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne dotyczące licencji i certyfikatów kontrolerów ruchu lotniczego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 923/2012 i uchylające rozporządzenie Komisji (UE) nr 805/2011 (Dz. Urz. UE L 63 z 06.03.2015, str. 1);

- 6) rozporządzenie (UE) nr 139/2014 - rozporządzenie Komisji (UE) nr 139/2014 z dnia 12 lutego 2014 r. ustanawiające wymagania oraz procedury administracyjne dotyczące lotnisk zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE L 44 z 14.02.2014, str. 1, z późn. zm.);
- 7) rozporządzenie (UE) nr 1321/2014 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 1321/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie ciągłej zdadności do lotu statków powietrznych oraz wyrobów lotniczych, części i wyposażenia, a także w sprawie zatwierdzeń udzielanych organizacjom i personelowi zaangażowanym w takie zadania (Dz. Urz. UE L 362 z 17.12.2014, str. 1, z późn. zm.);
- 8) ekwiwalent pełnego wymiaru czasu pracy (FTE – Full Time Equivalent) – 40 godzin liczonych w ciągu 7 kolejnych dni kalendarzowych, poczynając od pierwszego dnia przyjętego w organizacji okresu rozliczeniowego, uwzględniając wykonywanie czynności w ramach stosunku pracy, umów cywilnoprawnych oraz prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek;
- 9) liczba pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy – iloraz godzin przepracowanych przez pracowników organizacji i liczby godzin przewidzianych na jeden pełen etat, przy czym należy uwzględnić wykonywanie czynności w ramach stosunku pracy, umów cywilnoprawnych oraz działalności gospodarczej prowadzonej na własny rachunek;
- 10) zaangażowanie w działalność będącą przedmiotem rozporządzenia (UE) nr 2018/1139 i przepisów wykonawczych do niego – wykonywanie obowiązków niezbędnych do prowadzenia, w ramach jednej organizacji, działalności w zakresie:
  - a) szkolenia w zatwierdzonej organizacji szkolącej (ATO –Approved Training Organization), zgodnie z przepisami załącznika VII do rozporządzenia (UE) nr 1178/2011 (Part-ORA),
  - b) zarobkowego przewozu lotniczego (CAT) samolotami i śmigłowcami, zgodnie z przepisami rozporządzenia (UE) nr 965/2012,
  - c) zapewniania ATM/ANS w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej oraz projektowania, produkcji, obsługi technicznej i eksploatacji systemów i części składowych wykorzystywanych w zapewnianiu tych ATM/ANS zgodnie z przepisami załącznika III do rozporządzenia (UE) nr 2017/373,
  - d) szkolenia w organizacji szkolącej kontrolerów ruchu lotniczego (ATCO TO – Air Traffic Controller Training Organisation) zgodnie z przepisami załącznika III do rozporządzenia (UE) nr 2015/340,
  - e) szkolenia mechaników lotniczych obsługi technicznej, w zakresie wymaganym do uzyskania licencji mechanika lotniczego obsługi technicznej (AMTO – Approved Maintenance Training and Examination Organization), zgodnie z przepisami części 147 załącznika IV do rozporządzenia (UE) nr 1321/2014 (Part-147),
  - f) zarządzania ciągłą zdadnością do lotu (CAMO – Continuing Airworthiness Management Organization), zgodnie z przepisami załącznika I, Vc i Vd do rozporządzenia (UE) nr 1321/2014 (Part-M/G, Part-CAMO, Part-CAO).

§ 3. 1. Wielkość organizacji prowadzącej działalność w zakresie określonym w § 2 pkt 10 lit. a, ustala się:

- 1) podczas procesu oceny spełnienia wymagań zgodnie z art. 10a, 10b oraz 10c rozporządzenia (UE) nr 1178/2011;
  - 2) każdorazowo po wprowadzeniu zmian w organizacji mających wpływ na kryteria, o których mowa w ust. 2 i 3.
2. Organizację uznaje się za dużą, jeżeli:
- 1) zatrudnia ponad 20 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy lub FTE zaangażowanych w działalność będącą przedmiotem rozporządzenia (UE) nr 2018/1139 i przepisów wykonawczych do niego;
  - 2) zatrudnia do 20 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy lub FTE zaangażowanych w działalność będącą przedmiotem rozporządzenia (UE) nr 2018/1139 i przepisów wykonawczych do niego, w oparciu o ocenę następujących czynników:
    - a) złożoność, zasięg i zakres zleconych czynności podlegających zatwierdzeniu,
    - b) kryteria ryzyka, w przypadku występowania któregośkolwiek z poniższych:

- operacje wymagające specjalnych zatwierdzeń: nawigacja w oparciu o charakterystyki systemów (PBN), operacje przy małej widzialności (LVO), operacje o wydłużonym zasięgu wykonywane przez samoloty o dwóch jednostkach napędowych (ETOPS), operacje z ładunkiem podwieszanym na zaczepie zewnętrznym (HHO), operacje śmigłowcowych służb ratownictwa medycznego (HEMS), system zobrazowania obrazu nocnego (NVIS) oraz materiały niebezpieczne (DG),
  - różne typy wykorzystywanych statków powietrznych,
  - środowisko (obszar przybrzeżny, górzasty itp.);
- 3) niezależnie od kryteriów wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli prowadzi szkolenia uwzględniające w swoim zakresie:
- a) pełne symulatory lotu (FFS – Full Flight Simulator),
  - b) uprawnienie na typ z załogą wieloosobową (MPL – Multi-crew Pilot Licence),
  - c) szkolenia niewymagające lotów na samolocie (ZFTT– Zero Flight Time Training),
  - d) samoloty typu complex,
  - e) różne kategorie statków powietrznych,
  - f) certyfikaty instruktora dla statków powietrznych, o których mowa w lit. b i d,
  - g) dwa lub więcej lotnisk albo miejsc operacji lotniczych.
3. Organizację uznaje się za małą, jeżeli:

- 1) organizacja szkolenia (ATO), niezależnie od kryteriów wymienionych w ust. 2 pkt 1 i 2, prowadzi szkolenia do uzyskania wyłącznie:
- licencji pilota rekreacyjnego (LAPL),
  - licencji pilota turystycznego (PPL),
  - licencji pilota szybowcowego (SPL) lub licencji pilota balonowego (BPL) oraz związanych z nimi uprawnień i upoważnień;
- 2) jest centrum medycyny lotniczej (AeMC).

§ 4. 1. Wielkość organizacji prowadzącej działalność w zakresie określonym w § 2 pkt 10 lit. b ustala się:

- 1) podczas procesu oceny spełnienia wymagań zgodnie z przepisami załącznika III (Part-ORO) do rozporządzenia (UE) nr 965/2012;
- 2) każdorazowo po wprowadzeniu zmian w organizacji mających wpływ na kryteria, o których mowa w ust. 2 i 3.

2. Organizację uznaje się za dużą, jeżeli:

- 1) zatrudnia ponad 20 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy lub FTE zaangażowanych w działalność będącą przedmiotem rozporządzenia (UE) nr 2018/1139 i przepisów wykonawczych do niego;
- 2) zatrudnia do 20 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy lub FTE zaangażowanych w działalność będącą przedmiotem rozporządzenia (UE) nr 2018/1139 i przepisów wykonawczych do niego w oparciu o ocenę następujących czynników:
- a) pod względem złożoności, zasięgu i zakresu zleconych czynności podlegających zatwierdzeniu,
  - b) pod względem kryteriów ryzyka, w zakresie:
    - operacji wymagających specjalnych zatwierdzeń: nawigacja w oparciu o charakterystyki systemów (PBN), operacje przy małej widzialności (LVO), operacje o wydłużonym zasięgu wykonywane przez samoloty o dwóch jednostkach napędowych (ETOPS), operacje z ładunkiem podwieszanym na zaczepie zewnętrznym (HHO), operacje śmigłowcowych służb ratownictwa medycznego (HEMS), system zobrazowania obrazu nocnego (NVIS) oraz materiały niebezpieczne (DG), operacje śmigłowcowe na morzu (HOFO), operacje samolotem jednosilnikowym o napędzie turbinowym (SET-IMC),

- zarobkowych operacji specjalistycznych wysokiego ryzyka,
- operacji wykorzystujących różne typy statków powietrznych,
- operacji w trudnym środowisku (obszar przybrzeżny, górzysty itp.).

3. Organizację uznaje się za małą, jeżeli nie spełnia kryteriów określonych w ust. 2.

§ 5. 1. Wielkość organizacji prowadzącej działalność w zakresie określonym w § 2 pkt 10 lit. c ustala się:

- 1) podczas procesu oceny spełnienia wymagań oraz procesu wydania lub zmiany uzyskanego certyfikatu, zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) nr 2017/373;
- 2) każdorazowo po wprowadzeniu zmian w organizacji mających wpływ na kryteria, o których mowa w ust. 2 i 3.

2. Organizację uznaje się za dużą, jeżeli jest to:

- 1) instytucja zapewniająca służby ruchu lotniczego, która nie kwalifikuje się do wystąpienia o wydanie certyfikatu w ograniczonym zakresie zgodnie z ATM/ANS.OR.A.010 lit. a rozporządzenia (UE) nr 2017/373;
- 2) instytucja zapewniająca służby żeglugi powietrznej inna niż instytucje zapewniające służby ruchu lotniczego, która nie kwalifikuje się do wystąpienia o wydanie certyfikatu o ograniczonym zakresie zgodnie z ATM/ANS.OR.A.010 lit. b pkt 1 rozporządzenia (UE) nr 2017/373;
- 3) instytucja zapewniająca lotniskową służbę informacji powietrznej (AFIS), która nie kwalifikuje się do wystąpienia o wydanie certyfikatu w ograniczonym zakresie zgodnie z ATM/ANS.OR.010 lit. b pkt 2 rozporządzenia (UE) nr 2017/373;
- 4) instytucja zapewniająca służbę inną niż służba nawigacji (NAV), która zatrudnia ponad 20 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy lub FTE zaangażowanych w działalność będącą przedmiotem rozporządzenia (UE) nr 2018/1139 i przepisów wykonawczych do niego.

3. Organizację uznaje się za małą, jeżeli jest to:

- 1) instytucja zapewniająca służby ruchu lotniczego, która jest uprawniona do otrzymania certyfikatu o ograniczonym zakresie zgodnie z ATM/ANS.OR.A.010 lit. a rozporządzenia (UE) nr 2017/373;
- 2) instytucja zapewniająca służby łączności (CNS), służby meteorologiczne (MET) lub służby informacji lotniczej (AIS), która jest uprawniona do otrzymania certyfikatu o ograniczonym zakresie zgodnie z ATM/ANS.OR.A.010 lit. b pkt 1 rozporządzenia (UE) nr 2017/373;
- 3) instytucja zapewniająca lotniskową służbę informacji powietrznej (AFIS), która jest uprawniona do otrzymania certyfikatu o ograniczonym zakresie zgodnie z ATM/ANS.OR.A.010 lit. b pkt 2 rozporządzenia (UE) nr 2017/373;
- 4) instytucja zapewniająca zarządzanie przestrzenią powietrzną (ASM), zapewniająca zarządzanie przepływem ruchu lotniczego (ATFM) lub świadcząca usługi w zakresie danych (DAT), która zatrudnia do 20 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy lub FTE.

§ 6. 1. Wielkość organizacji prowadzącej działalność w zakresie określonym w § 2 pkt 10 lit. d ustala się:

- 1) podczas procesu oceny wymagań do uzyskania certyfikatu zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 2015/340;
- 2) każdorazowo po wprowadzeniu zmian w organizacji mających wpływ na kryteria, o których mowa w ust. 2 i 3.

2. Organizację uznaje się za dużą, jeżeli:

- 1) zatrudnia ponad 20 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy lub FTE zaangażowanych w działalność będącą przedmiotem rozporządzenia (UE) nr 2018/1139 i przepisów wykonawczych do niego;
- 2) zatrudnia do 20 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy lub FTE zaangażowanych w działalność będącą przedmiotem rozporządzenia (UE) nr 2018/1139 i przepisów wykonawczych do niego w oparciu o ocenę następujących czynników:
  - a) stopnia i zakresu zleconych czynności objętych certyfikatem – pod względem złożoności,

b) różnych rodzajów szkoleń – pod względem kryteriów ryzyka.

3. Organizację uznaje się za małą, jeżeli:

- 1) nie spełnia kryteriów, o którym mowa w ust. 2;
- 2) jest centrum medycyny lotniczej (AeMC).

§ 7. 1. Wielkość organizacji prowadzącej działalność w zakresie określonym w § 2 pkt 10 lit. e ustala się:

- 1) podczas procesu oceny spełnienia wymagań w celu ubiegania się o zatwierdzenie przeprowadzania szkoleń i egzaminów lub zmianę istniejącego zatwierdzenia zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1321/2014;
- 2) każdorazowo po wprowadzeniu zmian w organizacji mających wpływ na kryteria, o których mowa w ust. 2 i 3.

2. Organizację uznaje się za dużą, jeżeli jest zdolna do przeprowadzenia jednego szkolenia dla 50 i więcej osób personelu technicznego.

3. Organizację uznaje się za małą, jeżeli jest zdolna do przeprowadzenia jednego szkolenia dla mniej niż 50 osób personelu technicznego.

§ 8. 1. Wielkość organizacji prowadzącej działalność w zakresie określonym w § 2 pkt 10 lit. f ustala się:

- 1) podczas procesu oceny spełnienia wymagań w celu otrzymania zatwierdzenia obsługi technicznej i zarządzania ciągłą zdatnością do lotu statków powietrznych i instalowanych w nich podzespołów oraz aby móc kontynuować wykonywanie tych działań, w przypadku gdy takie statki powietrzne nie są sklasyfikowane jako skomplikowane statki powietrzne z napędem silnikowym i nie są wymienione w certyfikacie przewoźnika lotniczego posiadanym przez przewoźnika lotniczego koncesjonowanego zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1008/2008;
- 2) każdorazowo po wprowadzeniu zmian w organizacji mających wpływ na kryteria, o których mowa w ust. 2 i 3.

2. Organizację CAO uznaje się za dużą, jeżeli posiada uprawnienia w zakresie obsługi technicznej oraz zarządzania ciągłą zdatnością do lotu, gdy jednocześnie jest:

- 1) małą CAO (Combined Airworthiness Organisation) dla jednego przywileju,
- 2) dużą CAO dla innego przywileju.

3. Organizację uznaje się za małą, jeżeli spełnia jeden z następujących warunków:

- 1) zakres działalności CAO obejmuje jedynie statki powietrzne objęte częścią ML załącznika Vb do rozporządzenia (UE) nr 1321/2014;
- 2) zaangażowanie personelu CAO w obsługę techniczną nie przekracza 10 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy lub FTE;
- 3) zaangażowanie personelu CAO w zarządzanie ciągłą zdatnością do lotu nie przekracza 5 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy lub FTE.

§ 9. Kierownik odpowiedzialny organizacji objętej wytycznymi określa wielkość własnej organizacji na podstawie powyższych kryteriów w zakresie jego działalności lotniczej oraz składa Prezesowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego, w sposób właściwy dla prowadzonej działalności, pisemne oświadczenie o wielkości jego organizacji.

§ 10. Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego może przeprowadzić własną analizę i uznać, w oparciu o ocenę czynników, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 2, w § 4 ust. 2 pkt 2, oraz w § 6 ust. 2 pkt 2, organizację za dużą, nawet jeżeli kierownik odpowiedzialny organizacji objętej wytycznymi, po przeprowadzeniu oceny czynników, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 2, w § 4 ust. 2 pkt 2 oraz w § 6 ust. 2 pkt 2, uznał organizację za małą.

§ 11. Kierownik odpowiedzialny organizacji objętej wytycznymi zapewnia, że zmiany mające wpływ na kryteria, które stanowią podstawę do określenia wielkości organizacji, podlegają stałemu monitorowaniu.

§ 12. Weryfikacja oświadczenia, o którym mowa w § 9, następuje podczas oceny wniosku o wydanie certyfikatu albo zezwolenia (wnioskowanego zakresu zatwierdzenia) lub w ramach prowadzenia przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego nadzoru bieżącego nad organizacją.

§ 13. Tracą moc wytyczne nr 2 Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie określenia kryteriów małej i dużej organizacji.

§ 14. Wytyczne wchodzą w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego

Piotr Samson